

BRIEF VAN SIMON

Brief vanop Hof ter Saksen

Beveren, oranjerie, juli 2026

Beste lezer,

Als u streng-gelovig bent lees dan niet verder. De anderen: kom en volg mij want er moeten wat heilige huisjes gesloopt worden. Ik dacht: laat ons de bijbel eens bekijken op zijn ecologisch gehalte. Ik geef hier al het resultaat: een vette nul op tien. Ho ho, is dat niet wat te provocerend? Neen, gedenk onze kandidaat voor de Nobelprijs Louis Paul Boon die zei op het eind van zijn 'Mijn kleine oorlog' (citaat AI-proof): *"Schop de mensen tot ze een geweten krijgen."*

Het begon nochtans zo goed in de bijbel: Jahweh legde een tuin aan in Eden en plaatste daarin de mens. Hij liet allerlei bomen opschieten, aantrekkelijk om te zien en heerlijk om van te eten en ook alle zaadvormende gewassen dienden de mens tot voedsel. Maar een eind verder bij Noah eten ze al alles op wat leeft en beweegt en begint de verschrikkelijke praktijk van het slachtofferen van lammeren. Maar ja, we gingen het hebben over de planten.

Als we ons beperken tot het Nieuwe Testament en we bekijken de beelden die daar van de natuur gebruikt worden dan stoten we op een hardvochtige pre-kapitalistische opbrengstvisie met als kernstuk de parabel van de tien ponden: Luc. 19,11. Tegenargument is dat het beeldspraak is. Maar beeldspraak is maar effectief als het gebruikte beeld zelf consistent is en overeenkomt met de eigenlijke boodschap. Een ander voorbeeld: de schat in de akker, Mat. 13,44: Iemand vindt een schat in een akker. Verbergt de schat terug in de akker en maakt alles ten gelde om de akker te kopen... En wat zou de eigenaar van de akker daarvan vinden? Als het beeld oneerlijkheid tentoonspreidt kan men dit niet koppelen aan een religie die eerlijkheid vooropstelt.

Maar nu de bomen en planten:

Enkele treffende gevallen: Mat. 3,10: Elke boom dus die geen goede vruchten draagt, wordt omgekapt en in het vuur geworpen.

Mat. 21,19 en Mar. 11,13: Jezus zoekt een vijgenboom en ziet dat er enkel bladeren aan hingen. (Marcus schrijft er dan nog bij dat het niet de tijd van de vijgen was) Daarop wordt de boom veroordeeld om nooit meer vijgen te zullen dragen en hij verdort terstond.

Luc. 13,7: Een vijgenboom draagt geen vruchten. Hak hem om, waartoe put hij de grond uit. De wijngaardenier heeft dan nog medelijden en zal de grond ompitten en bemesten, misschien draagt hij nog vruchten.

Helemaal over de rand gaat het met het onkruid tussen de tarwe Mat. 13,24. Iemand zaaide onkruid tussen de tarwe: dat moet dan al iemand geweest zijn die de principes van ecologische landbouw kende in die tijd! De knechten willen het uittrekken, maar neen, de maaiers zullen het tijdens de oogsttijd verzamelen en verbranden. Door het onkruid zaad te laten maken veroorzaken ze dat bij het oogsten het onkruid zich opnieuw kan uitzaaien... Deze gelijkenis moet een verklaring zijn voor de oorsprong en de zin van het kwaad. Wij weten nu dat kruidenranden nuttig zijn om pestinsecten te bestrijden en om zelfs tussen de gewassen belagers van granen te kunnen misleiden.

En wat met het mosterdzaadje, het allerkleinste zaadje op aarde dat een boom wordt... Dat ze daar in Palestina nog nooit een kleiner zaadje gezien hadden, het zij hun vergeven. Maar die mosterdboom? Mocht men de tandenborstelboom (*Salvadora persica*) bedoelen, dat zaad is heus niet klein.

Dan de naamgeving: In Mat. 6,28 is er sprake van de leliën in het veld. Wij moeten ons hierbij niet de witte lelie (*Lilium candidum*) voorstellen. Als al niet bedoeld worden de veldbloemen in het algemeen dan komt de anemoon (*Anemone coronaria*) als eerste in aanmerking; zij komt algemeen voor in Palestina terwijl de witte lelie voorkomt in Libanon en soms in Noord-Palestina. Kon het niet wat specifieker?

Het zal duidelijk zijn dat de natuur in de bijbel geen hoge ogen gooit. Heilige bossen werden ooit gerooid want de natuur stond gelijk met het dierlijke, het verleidelijke, het duivelse. Er zijn uitzonderingen: Franciscus van Assisi zocht de natuur op om Gods stem te horen...

Maar laten we afsluiten met een positieve noot: tegenover bovenstaande ecologische armoede is het Hooglied van de liefde een ware plantentuin met krokussen, lelietjes-van-dalen, appelbomen, vijgen en wijnstokken, granaatappel, henna, kalmoes, nardus, saffraan... alhoewel botanici er nog een kluif aan hebben welke soorten er nu precies worden bedoeld.

Lieve groeten,
Simon

Disclaimer: De inhoud van deze tekst is louter bedoeld voor informatieve doeleinden en is geen spiritueel advies. De geciteerde bijbelteksten zijn niet gecontroleerd op hun historisch realiteitsgehalte. De auteur en Hortus ter Saksen kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele gevolgen na het lezen van deze brief.